

BOTOS KATALIN KIZÁRÓLAG A SZAKMÁN KERESZTÜL POLITIZÁLT

Közgazdászként a közjót szolgálta

Eladósodás, vágató infláció, dráguló energiahordozók – ezek a jelenségek nem csak napjainkból lehetnek ismerősek, de hasonló volt a helyzet a rendszerváltás után is. Botos Katalin pénzügyi államtitkárként jelen volt a hazai demokrácia ébredésének pillanatában, az Antall-kormányban ő készítette az első magyar költségvetést a rendszerváltás után. A közgazdász arról is mesélt lapunknak, hogyan élte meg 1956-ot, a KGB-főnök Andropov személyes bosszújáról, Antall József elveiről és a félresiklott rendszerváltásról is.

CSONGRÁD
MAJZIK ATTILA

Általában reformok, válságmenedzselések kapcsán került reflektorfénybe Botos Katalin, a közgazdasági tudományok doktorára sokszor hárult népszerűtlen szerep. Úgy látja, olyan helyzetbe tudott kerülni, amelyben tudott lendíteni hazája sorsán.

MÁIG ÉLŐ ARADI KAPCSOLAT

Az aradi kötődésű Krebsz család a második bécsi döntés után költözött át a Magyarországhoz visszakerült Észak-Erdélybe, a családfő a körösgégyi kastélyban lett intéző. A kis Katalin az onnan 50 kilométernyire fekvő Nagyváradon született, de nem sokáig élvezhette a kastély nyújtotta örömeiket: a család 1942-ben már tovább is állt Tatabányára. Botos – lánynevén – Krebsz Katalin már ott nőtt fel, de a mai napig kapcsolatban maradt Araddal, írásai is jelennek meg az aradi újságban.

ISKOLÁSLÁNY AZ 56-OS FORRADALOM IDEJÉN

Az általános iskolát 1956-ban végezte, '56. októberre már a Patrona Hungariae római katolikus leánygimnáziumban érte.

– Nővérem, aki Pesten dolgozott, rohant be hozzánk a forradalom napjaiban. Ott volt a rádió épületénél, ő mesélte el nekünk, hogy mi történt a városban – emlékezett vissza Botos Katalin.

ÖSZTÖNDÍJASKÉNT KERÜLT BE AZ EGYETEMRE

A kimagasló képességű lány középiskola után a Magyar Beruházási Bank ösztöndíjával került a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetemre. Az egyetemi könyvtárban ismerkedett meg későbbi férjével, a szintén közgazdász Botos Józseffel, akivel egykettőre elhatározták, hogy egy pár lesznek. Ez időtálló döntésnek bizonyult, a mai napig csodálatos családot alkotnak, amit két gyermekük és unokáik tesznek teljessé.

Az egyetemen végül végig kitűnő eredménnyel zárta tanulmányait, ezt követően

Pungor Ernő, Kupa Mihály, Botos Katalin és Gálszécsy András leteszik az esküt a parlamentben 1990. december 21-én. Botos Katalint tárca nélküli miniszterre nevezték ki. ARCHÍV FOTÓ: MTI

pedig a Beruházási Bankban és a Pénzügyi Kutatóintézetben dolgozott, egészen annak 1987-es feloszlásáig. Az akkor túllontúl reformernek tartott intézmény után az Agrárgazdasági Kutatóintézetbe került.

UTOLÉRTÉ ANDROPOV ELVTÁRS BOSSZÚJA

– A nyolcvanas évek elején szeretnék volna a KGST elszámoló egységét, a transzferabilis rubelt és ezen keresztül a nemzeti valutákat konvertibilissé tenni. Kandidátusi értekezésemben – többek között – bebizonyítottam, hogy a transzferabilis rubel nem pénz. Ennek volt aztán köszönhető, hogy 1981-ben Jurij Vlagyimirovics Andropov elvtárs, az egykori magyarországi szovjet nagykövet, a KGB volt főnöke és a Szovjetunió éppen akkor dezignált főtájkára név szerint letiltott minden KGST-vel kapcsolatos publikációs lehetőségről. Mert – úgy mond – „lejárattam” a KGST-t. Csak halála után oldották fel a tilalmat – idézte fel a közgazdász.

A PARLAMENTBE LISTÁRÓL JUTOTT BE

– 1987 előtt nem is politizáltam, csak a szakmámon keresztül, csak a szakmai állításaimmal kerültem politikai reflektorfénybe – fogalmazott Botos Katalin. – Az MDF-nek erős '56-os gyökerei voltak, jól éreztük magunkat ott. Végül aztán listáról éppen bekerültem a parlamentbe – tette hozzá.

VÁLOGATÁS ALAPESETBEN POLITIKAI ALAPON

Antall József nagy gonddal válogatta ki minisztereit és államtitkárait. A gazdasági helyzet nem volt egyszerű, nagy szigorra volt szükség, ehhez pedig Botos Katalin

volt a megfelelő ember. – Antall József egy rendkívüli egyéniség, egy nagy tudású ember volt. Egy visszafogott, konzervatív úriember, aki inkább a férfiakra támaszkodott. Ugyan tekintettel volt a szakmai háttérre is, de alapvetően politikai alapon válogatta össze a kormányt. Csodálatos, hogy egy

Többször is elég magasra jutottam. Olyan helyzetbe kerültem, amikor valamit tudtam lendíteni hazám sorsán.

Botos Katalin

Államtitkár és miniszter is volt az Antall-kormányban. ARCHÍV FOTÓ: MTI

A mai napig szívesen adja át tapasztalatait és tudását. FOTÓ: MAJZIK ATTILA

ennyire széthúzó koalícióban ennyi eredményt el tudott érni – vélekedett a közgazdász.

NAGY BAJBAN VOLT AKKOR AZ ORSZÁG

– Antall abban a tévhitben volt, arra számított, hogy majd az apparátus viszi az ügyeket.

Akkoriban nagy kiáramlás volt a Pénzügyminisztériumból, a tehetséges szakemberek egyharmada, ha ott maradt. Sokan, hogy úgy mondjam, nem abban voltak érdekeltek, hogy az első kormány sikeres legyen. A legnagyobb örökségünk az eladósodás volt.

Emellett az IMF is szorította a nyakunkat, hogy bármilyen megszorítások árán, de hozzunk létre egyensúlyt. Rendkívül nehéz volt a gazdasági helyzet, de ezt nemhogy az emberek nem értették, de a koalícióban sem – emlékezett vissza Botos Katalin.

A CÉL A SZOCIÁLIS PIACGAZDASÁG VOLT

– Népszerű ugyan nem lettem a választópolgárok előtt ez ügyben tett nyilatkozatom miatt, de a rövid lejáratú betétek visszaszivárogtak. És ez biztosította az ország talpon maradását. Pénzügyi államtitkárként aztán Rabár Ferenc miniszterrel kidolgoztuk a kormány rövid- és hosszú távú programjait. Szociális piacgazdaságot szeretnénk volna létrehozni. Az első év végén egyensúlyi költségvetést tudtunk összehozni, amelyet én véglegesítettem és terjesztettem elő a parlamentben, mert Rabár időközben lemondott. Így alá is tudtuk írni az IMF-fel a stand-by szerződést – részletezte a közgazdász.

IGAZI VÁLSÁGMENEDZSER AKCIÓBAN

Az IMF megszorításai miatt és a szovjet piac összeomlásának hatására a magyar gazdaság mély depresszióba került. Botos Katalin ebben az időszakban, az 1990–94-es válságmenedzselés során a gazdaságvezetés egyik felelős beosztásában tevékenykedett az Antall-kormányban. Államtitkár, miniszter, majd a Bankfelügyelet elnöke volt. A 100 napos program, a Magyar megújulás 3 éves programjának írója és szerkesztője, a banktörvény kidolgozója és előterjesztője, a bankkonszolidáció elvi kidolgozója és gyakorlati letárgyalója volt.

Ezt követően azonban visszavonult a politikától, több egyetemen tanított, könyveket írt.

DÍJAZTÁK KIVÉTELES SZAKMAI MUNKÁJÁT

Szakmai munkájáért 2006-ban a Bankfelügyelet Prudencia díjjal tüntette ki, etikus szabályozói tevékenysége utólagos elismeréseként, 2011-es nyugdíjba vonulásakor a kormányzat a Magyar Köztársaság középkeresztje kitüntetésével méltányolta addigi munkáit, Szeged városa pedig emléktáblájával díjazta.

Nyolcvanadik életévébe érve a Magyar Közgazdasági Társaság a legmagasabb kitüntetését, a közgazdász-életműdíjat, a Wekerle Alapítvány pedig a Tudományos Életműdíjat szavazta meg számára.

KÖZGAZDÁSZKÉNT CSAK A „KÖZ”-NEK

– Többször is elég magasra jutottam. Olyan helyzetbe kerültem, amikor valamit tudtam lendíteni hazám sorsán. Ezek az időszakok mind valamifajta reform, válság menedzselésével voltak kapcsolatosak. Köszönöm a Jóistennek, hogy mindez megérhettem. Örömmel tölt el, hogy mindezt szakmai munkámmal értem el. De a legjobban annak örülnék, ha valamivel még a jövőben is hasznára lehetnék hazámnak, a tudományos közösségnek és az egyszerű polgároknak. Közgazdászként a „köz”-nek – összegzett Botos Katalin.

További izgalmas hírekért látogasson el ide:

delmagyar.hu